

Glazba
uvijek
pronade
put!

'21
SEZONA
22

zf ZAGREBAČKA
FILHARMONIJA

crveni ciklus

Petak 15.10.2021. / 19:30

Koncertna dvorana Lisinski

DAWID RUNTZ dirigent
IVAN KR PAN klavir

Wolfgang Amadeus Mozart

Frédéric Chopin

Witold Lutosławski

Za
gre
ba
čka
filharmonija

crveni ciklus

Petak 15.10.2021.

Koncertna dvorana Lisinski

19:30

Za
gre
ba
čka

filharmonija

ZAGREBAČKA FILHARMONIJA

DAWID RUNTZ dirigent

IVAN KR PAN klavir

WOLFGANG AMADEUS MOZART

Čarobna frula, uvertira

FRÉDÉRIC CHOPIN

1. koncert za klavir i orkestar u e-molu, op. 11

Allegro maestoso

Romance: Larghetto

Rondo: Vivace

WITOLD LUTOSŁAWSKI

Koncert za orkestar

Intrada: Allegro maestoso

Capriccio notturno ed Arioso: Vivace

Passacaglia, Toccata e Corale: Andante
con moto - Allegro giusto - Presto

Dawid Runtz dirigent

Kao šef dirigent Zagrebačke filharmonije od siječnja 2021. kroz iduće tri sezone te glavni dirigent Poljske kraljevske opere od 2017. godine, **Dawid Runtz** međunarodno je sve prisutniji umjetnik besprijekorne, elegantne tehnike, sigurnoga vladanja mnogim vrlo zahtjevnim partiturama, izvanrednog osjećaja za glazbu, izražene komunikativnosti i emocionalnih izvedbi.

Njegovi dosadašnji nastupi sa Zagrebačkom filharmonijom uključuju hvaljene izvedbe *Posvećenja proljeća* Igora Stravinskog i *Koncerta za violončelo i orkestar u a-molu* Roberta Schumanna. Godine 2019. održao je turneju s Filharmoničarima u Kuvajtu, a u siječnju 2020. dirigirao je koncertom na Akademiji *Santa Cecilia* u Rimu u povodu predsjedanja Republike

Hrvatske Vijećem EU-a, koji mu je naposljetku osigurao trenutačnu poziciju šefa dirigenta.

Poljski dirigent koji živi i radi u Varšavi, debitantski je nastup održao 2016. ravnajući Varšavskom filharmonijom, nakon što je diplomirao na Glazbenom sveučilištu Frédérica Chopina u klasi maestra Antonija Wita. Posljednjih godina kao gostujući dirigent nastupao je s većinom najuglednijih poljskih orkestara te stekao reputaciju jednoga od najkarizmatičnijih dirigenata nove generacije u ovome dijelu Europe.

Među nadolazećim nastupima ističe pozive Lihtenštajnskog simfonijskog orkestra, Filharmonijskog orkestra *Arthur Rubinstein*, Krakovske filharmonije i operne kuće *Opera Nova* iz Bydgoszcza.

Među najistaknutijim gostovanjima ističe uspješni debi s Pacifičkim festivalskim orkestrom u Sapporu (Japan), kada je na završnom koncertu dirigirao izvedbu simfonijske pjesme *Don Juan* Richarda Straussa, potom turneju Litvom s orkestrom Sinfonia Varsovia u povodu 100. obljetnice nezavisnosti Republike Poljske s *Koncertom za gudački orkestar Grażyne Bacewicz, 2. violinskim koncertom Henryka Wieniawskog te 7. simfonijom* Ludwiga van Beethovena, koncert otvorenja Festivala Krzysztofa Pendereckog s Varšavskom filharmonijom u povodu 85. godišnjice skladateljeva rođenja te koncert s istim orkestrom na festivalu *La Folle Journée*, kao i angažmane s Nacionalnim simfonijskim orkestrom Poljskog radija, Orkestrom mladih *Luigi Cherubini*, Orkestrom Akademije Ludwiga van Beethovena, ansamblom Sinfonietta Cracovia i Orkestrom Poljskoga radija, između ostalih. Dirigirao je Poljskim simfonijskim orkestrom mladih na Uskrsnjem festivalu Ludwiga van Beethovena u Varšavi s programom na kojemu se našla Beethovenova uvertira *Egmont*, Haydnov *Koncert za trubu i orkestar u Es-duru* te Mozartova *36. simfonija u C-duru*.

Kao operni dirigent debitirao je 2015. operom *Orfej* Dariusza Przybylskog u Varšavskoj komornoj operi. Iste je godine započeo trogodišnju suradnju s Operom Poljskog narodnog kazališta u Varšavi, gdje je asistirao u produkcijama Mozartovih opera *La clemenza di Tito* i *Čarobna frula*, Verdijeva *Nabucca* te baleta *Oluja* na glazbu Henryja Purcella, Thomasa Tallisa, Roberta Johnsona, Matthewa Lockea i Michela van der Aaa.

Dawidov aktualni angažman u Poljskoj kraljevskoj operi obuhvaća dirigiranje dvjema novim produkcijama po sezoni te redovite nastupe u okviru koncertne sezone. Njegov tamošnji repertoar uključuje premijere opera *Seviljski brijač* Gioachina Rossinija, *Figarov pir*, *Così fan tutte* i *La finta giardiniera* Wolfganga Amadeusa Mozarta i izvedbu opere *Ukleta vlastelinstvo* Stanisława Moniuszka.

Među prethodna dostignuća koja su mu pomogla u brušenju dirigentskih vještina ubraja sudjelovanje u

drugom izdanju Talijanske operne akademije Riccarda Mutija (2016.), gdje je radio na Verdijevoj operi *La Traviata* pod paskom samoga Mutija kao najmlađi od četvorice pomno odabranih polaznika. Također je sudjelovao u prestižnoj majstorskoj radionici s Concertgebouw-orkestrom u Amsterdamu koju je vodio Daniele Gatti (2017.), gdje je dirigirao izvedbama Mozartove *40. simfonije u g-molu*, Mahlerove *4. simfonije* i Stravinskijeva *Petruške*.

Surađivao je i s uglednim skladateljem filmske glazbe Zbigniewom Preisnerom na snimanju glazbe za filmove *Valley of Shadows* (redatelj Jonas Matzow Gulbrandsen, 2017.), *Lian Qu 1980* (redatelj Feng Mei, 2020.) i *Man of God* (redateljica Yelena Popovic, 2020.).

Godine 2018. osvojio je treću nagradu te nagradu publike na 1. međunarodnom natjecanju dirigenata u Hong Kongu, u finalu ravnajući Brahmsovu *3. simfoniju u F-duru*. Kasnije iste godine surađivao je s Bostonskim simfonijskim orkestrom na audiciji za asistenta dirigenta. Za vrijeme boravka u SAD-u polazio je poznate majstorske radionice u okviru festivala u Tanglewoodu.

Dobitnik je brojnih poljskih dirigentskih nagrada i stipendija, a bio je i asistent Jaceka Kaspszyka u Varšavskoj filharmoniji u sezoni 2017./2018. kao dobitnik stipendije poljskog Ministarstva kulture i narodne baštine.

Predavač je na Glazbenom sveučilištu Frédéricica Chopina u Varšavi, gdje je nedavno stekao doktorat iz dirigiranja.

Glazba uvijek pronađe put!



Ivan Krpan klavir

Ivan Krpan jedan je od najzanimljivijih i najuspješnijih mladih hrvatskih pijanista. Rođen je u Zagrebu 1997. godine. Studirao je klavir u razredu prof. Rubena Dalibaltayana na Muzičkoj akademiji u Zagrebu. Nižu i srednju glazbenu školu Blagoja Berse u Zagrebu završio je u razredu prof. Renate Strojín Richter. Osvajao je prve nagrade na regionalnim, državnim i međunarodnim natjecanjima.

Godine 2014. osvojio je prvu nagradu na međunarodnom pijanističkom natjecanju EPTA Belgija u Bruxellesu, prvu nagradu na međunarodnom pijanističkom natjecanju *Mladi virtuoz* u Zagrebu, drugu nagradu na međunarodnom pijanističkom natjecanju podunavskih zemalja u Ulmu (Njemačka) te prvu nagradu na Međunarodnom pijanističkom natjecanju u Enschedeu (Nizozemska). Godine 2015. osvojio je četvrtu nagradu na Međunarodnom Mozartovom natjecanju u Zhuhaiju (Kina). U 2016. godini dobitnik je prve nagrade na međunarodnom natjecanju za mlade pijaniste u Ettlingenu

(Njemačka), te treće nagrade na međunarodnom natjecanju *Frédéric Chopin* u Moskvi. Bio je polaznik majstorskih tečajeva profesora Dalibora Cikojevića, Siavusha Gadjeva, Đorđa Stanettija, Kemala Gekića, Pavela Gililova i Klause Kaufmanna. Dobitnik je Dekanove nagrade za 2014. godinu te Nagrade *Ivo Vuljević* za najboljeg mladog glazbenika u 2015. godini. Rektor Sveučilišta u Zagrebu dodijelio mu je posebno priznanje za međunarodne uspjehe u 2016. godini. Zagrebačka filharmonija dodijelila mu je nagradu *Mladi glazbenik* godine za 2016. godinu. Kao stipendist Međunarodne muzičke akademije u Lihtenštajnu redovito je sudjelovao na majstorskim tečajevima i koncertima u organizaciji te ustanove.

Najveći uspjeh ostvario je 2017. osvojivši prvu nagradu na međunarodnom pijanističkom natjecanju *Ferruccio Busoni* u Bolzanu - jednom od najuglednijih pijanističkih natjecanja na svijetu. U finalu je nastupio kao solist uz Haydn-orkestar i dirigenta Arva Volmera, te izvedbom *5. koncerta za klavir i orkestar* Ludwiga van Beethovena osvojio naklonost stručnog ocjenjivačkog suda i publike. Koncert je izravno prenosila talijanska TV kuća RAI. Po povratku u Zagreb održao je recital 18. rujna u Dvorani Blagoja Berse koji je izravno prenosila Hrvatska televizija. Dobitnik je državne nagrade *Vladimir Nazor* te Rektorove nagrade za uspjehe u 2017. godini. Pobjeda u Bolzanu donijela mu je niz angažmana u Italiji, Njemačkoj, Japanu i Južnoj Koreji. Nastupao je u nekim od najpoznatijih svjetskih glazbenih središta kao što su Leipzig, München, Weimar, London i Sankt Peterburg. U Berlinu je snimio svoju prvu studijsku snimku za tvrtku *Idagio*.

crveni ciklus



Wolfgang Amadeus Mozart

Čarobna frula, uvertira

Samo je genij Mozartova formata mogao takve, toliko raznorodne sadržaje, sjediniti u djelo vječnoga sjaja. Samo je **Wolfgang Amadeus Mozart** (1756. - 1791.), svojim majstorskim umijećem, mogao razbarušeni Schikanederov libreto, popabirčen iz raznorodnih izvora, povezati u Singspiel koji prepoznajemo kao jedno od najvećih dostignuća operne umjetnosti uopće.

Čarobna frula bila je najveći Mozartov uspjeh za njegova života. Usto i značajni zaokret u njegovu skladateljstvu, od opera seria i elegantnih glazbenih komedija za dvorsku operu, ususret ostvarenju za najšire slojeve bečkoga društva, koje se u Schikanederovu kazalištu na bečkoj periferiji, popularnom *Theater auf der Wieden*, bavljalo uz

Singspiele lakih i vedrih zapleta, bajkovitih radnji i raskošnih scenskih efekata.

Mozart je djelo započeo u proljeće 1791., ali je skladanje prekinuo zbog opere serie *La clemenza di Tito*, predstavljene u Pragu. Vrativši se u rujnu u Beč. Požurio je završiti djelo za praizvedbu 30. rujna 1791. godine, ravnajući za fortepianom izvedbom.

Čak i na samrtničkoj postelji, u večeri s 4. na 5. prosinca 1791. godine, Mozart je mogao biti siguran da je zbog njegova Singspiela Schikanederovo kazalište dupkom puno, ali i zadovoljan što se o njegovoj *Čarobnoj fruli* pozitivno izrazio čak i dvorski Hofkapellmeister Antonio Salieri.

Svečana i virtuozna, Uvertira je skladana u znaku broja tri, bliskog filozofiji slobodnog zidarstva (kojem su pripadali i Mozart i Schikaneder), u tonalitetu s tri snizilice, Es-duru. Uvodne fanfare, osmišljene u tome istom znaku, izazivaju trenutačnu pozornost, a zajedno s briljantnom fugom u nastavku najavljuju sadržajni okvir Schikanederova libreta - od lake komedije do prosvjetiteljskih ideala o razumu, moralu i bratstvu, briljantno ocrtanog Mozartovom glazbom.

Zagrebačka
filharmonija



Frédéric Chopin

1. koncert za klavir i orkestar u e-molu, op. 11

Frédéric Chopin (1810. - 1849.) svoj *Prvi klavirski koncert* skladao je od travnja do kolovoza 1830. godine. Djelo je praižvedeno u dvorani Narodnog kazališta 11. listopada, manje od mjesec dana prije skladateljeva finalnog odlaska iz poljske prijestolnice put Beča u Pariz, gdje će ostati do kraja života.

"Uopće nisam bio nervozan, svirao sam kao da sviram samo za sebe... Slušao sam se, orkestar je slušao mene i publika nas je slušala", pisao je zadovoljni Chopin prijatelju Titušu Woyciechowskom dan po praižvedbi skladbe. "Chopin jako dobro poznaje zvukove naših polja i šuma", zabilježio je jedan onodobni glazbeni kritičar. "On ih je uklopio u vlastiti jezik, povezujući napjeve svoje domovine s vještom kompozicijskom tehnikom i elegantnom izvedbom".

Prema običaju vremena, izvedba *Koncerta* između prvog i drugog stavka bila je prekinuta glazbenim brojem drukčijeg karaktera, konkretno arijom sa zborom švicarsko-talijanskog skladatelja Carla Evasia Solive, koji je te večeri ravnao izvedbama.

Prvi koncert nastao je poslije *Drugoga*, a o zamijenjenoj numeraciji presudio je slučaj: Chopin je, naime, dionice danas *Drugog koncerta* izgubio za europske turneje, negdje po putu prema Parizu. Tako je *Koncert u e-molu*, drugi po redoslijedu nastanka objavljen prvi - godine 1833. kod Schlesingera u Parizu; a *Koncert u f-molu* istom tri godine kasnije kod Breitkopfa u Leipzigu. Kada je *Prvi koncert* objavljen 1833., na njegovoj se naslovnici našla skladateljeva posveta virtuozu i glazbenom pedagogu Friedrichu Kalkbrenneru, kod kojega je Chopin namjeravao studirati i koji je pomogao organizaciju Chopinova pariškog debija 26. veljače 1832. u *Salle Pleyel*, gdje se predstavio upravo *Koncertom u e-molu*.

Chopinov jedinstveni pijanizam ovog ostvarenja razvio se iz virtuoznog "briljantnog stila" kojega nalazimo u klavirskoj glazbi Chopinovih prethodnika: J. N. Hummela, J. Fielda, F. Riesa, C. M. von Webera i drugih. Početni *Allegro* djela temelji se na kombinaciji Mozartovih prvih stavaka i Beethovenove/Hummelove dvostruke ekspozicije bez kadence, ističe Ateş Orga, autor knjige *Chopin: Život i djelo* iz 1983. godine. U lirskom drugom stavku autor se nadovezuje na uzore u Hummelu i Moschelesu, prevodeći ih u osobni jezik rafiniranog pijanističkog pjesništva: "... posrijedi je *Romanca*, spokojna i melankolična, kao da s nježnošću promatraš mjesto koje u misli vraća tisuće sretnih sjećanja. To je neka vrsta sanjarenja pod mjesecinom o prekrasnoj proljetnoj večeri. Zato je pratnja prigušena...", piše Chopin prijatelju Woyciechowskom. Završni *Rondo* stavak je elegantnog virtuoziteta u stilu dvodobnog poljskog *krakowiaka*.

Iako se od druge polovine 19. stoljeća počelo javljati mišljenje da u klavirskim koncertima nećemo naći "najboljeg Chopina", James M. Keller, komentator programa Newyorške filharmonije, piše da oni koji osuđuju Chopinove koncerte za ono što oni *nisu*, ne uspijevaju uočiti ono što oni *jesu*. Chopin se, doista, nadovezuje na ranije postavljene uzore Hummela, Fielda, Webera i druge. No, prilično površni "briljantni stil" prethodne generacije u Chopinovu ranom opusu poprima "krajnje plemenitu i nadahnutu formu", piše Barbara Smolenska-Zielinska na stranici chopin.pl. Chopin unosi "bogatiji ritam, veće promjene tempa i atmosfera te nove efektne pijanističke i ornamentalne figure". Već i ovo rano djelo otkriva njegov "suptilni lirizam i njegovu unikatnu *cantabile*-melodiju", zaključuje autorica.

Većina zamjerki kasnijih generacija veže se uz skladateljevo navodno ograničeno poznavanje umijeća orkestracije; prema mišljenju Berlioza i drugih, Chopin jednostavno nije bio "prirodni orkestrator". No ono što Chopinu definitivno nije moguće zaniijekati fino je tkanje njegovih pijanističkih tekstura. "Tamo gdje su drugi skladatelji izgrađivali virtuozne efekte kroz guste, repetitivne izljeve notnoga teksta, Chopin je posegnuo za krajnjom čistoćom mozartovski prozračnih tekstura", bilježi Keller, ističući Chopinovu vezu s Mozartovim koncertantnim stilom. "Koncerti posreduju između klasičkih i postklasičkih modela, između Mozarta i briljantnog stila", potvrđuju i Kornel Michałowski te Jim Samson u novom *Groveu*. A veliki Robert Schumann prilično smiono zaključuje: "Da se genij poput Mozarta pojavio u naše doba, skladao bi radije Chopinove, nego Mozartove koncerte".



Witold Lutosławski

Koncert za orkestar

Koncert za orkestar veliki poljski skladatelj **Witold Lutosławski** (1913. - 1994.) ostvario je potkraj drugog, tzv. "folklornog" perioda svojega skladateljstva. Ugledni poljski dirigent Witold Rowicki (1914. - 1989.) zamolio je Lutosławskog da sklada novo djelo za novoutemeljenu Varšavsku filharmoniju.

Začet 1950., *Koncert* je praizveden 26. studenog 1954. godine, a izvedba je polučila nepodijeljeno odlične ocjene i kod publike i kod kritike. Djelo je učvrstilo Lutosławskog na mjestu vodećeg poljskog skladatelja svoje generacije.

Godine u kojima je nastao *Koncert* bile su vrijeme skladateljeve gotovo potpune autorske šutnje, potaknute osudom za "formalizam" koja ga je, poput

crveni ciklus



njegovih sovjetskih kolega, dočekala krajem 1940.-ih godina. Njegova početna ideja bila je, stoga, tek malo ambicioznija orkestralna suita.

Naposljedku, međutim, dogodilo se nešto posve suprotno: U tri stavka folklorne građe i neobaroknih tehnika Lutostawski je napisao remekdjelo koje je sumiralo sva njegova kompozicijska umijeća do toga trenutka. Nakon *Koncerta za orkestar* ostvario je još *Pet plesnih preludija za klarinet i klavir* (1954.), izrekavši finalno "zbogom" folkloru kao nadahnuću.

Nezaobilazna usporedba je ona s *Koncertom za orkestar* Béle Bartóka iz 1943. godine. Je li posrijedi tek puka slučajnost da ova dva ostvarenja dijele toliko zajedničkih osobina, pita se ugledni estonski maestro Paavo Järvi. Bez obzira na odgovor, dva su koncerta bez ikakve sumnje najuzorniji primjeri svojega žanra i svakako dvije među najpopularnijim kompozicijama njihovih autora.

Priprema i realizacija tekstova
G.A.D. PRODUKCIJA / www.gad.hr

Glazba uvijek
pronade put!

OFF
CIKLUS
ZAGREBAČKE FILHARMONIJE

ISKLUČI PROBLEME
UKLJUČI
GLAZBU

ROCK *The Opera*

LEANNE JARVIS vokal / MAKY vokal

GUEST STAR DINO JELUSIĆ vokal

ZAGREBAČKA FILHARMONIJA
FRIEDEMANN RIEHLE dirigent

QUEEN • PINK FLOYD • AC/DC
• DEEP PURPLE • U2

22. 10. / 19:30 / LISINSKI

zf ZAGREBAČKA
FILHARMONIJA

G.A.D.
PRODUKCIJA

MUSIC TIME
-event production-



Grad Zagreb

PARTNER U OFF CIKLUSU



MEDIJSKI PARTNERI

JutarnjiLIST



START

VIJENAC

ZAGREB

SPONZORI



CVIJEĆE Izabel

SLUŽBENO VOZILO

PORSCHE
INTER AUTO

Izdavač: Zagrebačka filharmonija

Za izdavača: Mirko Boch, ravnatelj

Urednik: Ivan Lozić

Oblikovanje i grafička priprema: G.A.D. PRODUKCIJA d.o.o.

Tisak: Printera Grupa d.o.o.

Cijena koncertnog programa: 5 kn

*Zagrebačka filharmonija zadržava pravo izmjene programa.

Zf ZAGREBAČKA FILHARMONIJA

VIOLINE I. Martin Draušnik, koncertni majstor,
Sidonija Lebar, koncertna majstorica, Lana Dominik, Alina Gubajdullina,
Ivan Finta, Kornelija Balaž, Davide Albanese, Neven Manzoni,
Teodora Sucala Matei, Mario Bratković, Ana Slavica, Korana Rucner Novak,
Odette Cavaliere, Lovorka Moslavac

VIOLINE II. Sho Akamatsu* Val Bakrač** , Ivo Jukić, Vera Kurova,
Vlatka Pecić Juranić, Josip Novosel, Dragana Tomić, Margareta Ugrin,
Tomislav Ištok, Iva Kralj, Branimir Vagroš, Paola Beziza

VIOLE Lucija Brnadić*, Hiwote Tadesse**, Marko Otmačić,
Aleksandar Jakopanec, Tajana Škorić, Asja Frank Perčić,
Lovorka Abramović Šoljan, Tvrtko Pavlin, Pavla Kovač, Magda Skaramuca

VIOLONČELA Smiljan Mrčela*, Zita Draušnik**, Oliver Đorđević,
Emanuel Pavon, Dora Kuzmin Maković, Martina Pavlin,
Miljenko Šajfar, Janko Franković

KONTRABASI Nikša Bobetko*, Darko Krešić**, Dubravko Palanović,
Ilin Dime Dimovski, Marko Radić, Franjo Zvonar

FLAUTE Ana Batinica*, Dijana Bistrovic

PICCOLO Dani Bošnjak

OBOE Zoltan Hornyanszky*, Katarina Ćrubić

ENGLISKI ROG Žarko Antonić

KLARINETI Mario Fabijanić*, Rude Mimica

BAS KLARINET Ratko Vojtek

FAGOTI Ricardo Luque*, Petar Križanić

KONTRAFAGOT Aleksandar Čolić

ROGOVI Viktor Kirčenkov*, Daniel Molnar, Lenart Istenič, Marko Novak

TRUBE Tomica Rukljić*, Dario Cepić, Mario Lončar, Marin Zokić

TROMBONI Mario Šincek*, Marin Rabadan, Goran Glavaš, Ivan Mučić

TUBA Krunoslav Babić

TIMPANI Ema Krešić

UDARALJKE Željko Grigić, Leonardo Losciale, Renato Palatinuš,
Fran Krsto Šercar, Luka Mihajlović

CELESTA Petra Podhrašić

NADZORNIK ORKESTRA Davor Capković

* vođe dionica / ** zamjenici vođa dionica

Glazba uvijek
pronade put!



www.zgf.hr